

Inimhää! ja selle maagia tabamine III

„Vana Tallinna gala". Dirigent: [Arvo Volmer](#). Solistid: Karis Trass (metsosopran), Raiko Raalik (bass), Heli Veskus (sopran), Juhan Tralla (tenor), Helen Lepalaan (metsosopran), Taavi Tampuu (bariton), Reigo Tamm (tenor), Ingely Laiv (oboe), Maria Goršenina (viul). Õhtujuhid: Raiko Raalik ja Karis Trass. [Rahvusoooper Estonia](#) orkester ja koor. 23. VIII 2019 Vanemuise kontserdimajas, 24. VIII 2019 Estonia kontserdisaal. Kavas: Avamäng Beethoveni [ooperist](#) „Fidelio" (RO Estonia orkester); Stephano aaria „Que fais-tu, blanche tourterelle?" Gounod' [ooperist](#) „Romeo ja Julia" (Karis Trass); dr. Bartolo aaria „La vendetta" (Raiko Raalik) ning Susanna ja Krahvinna duett „Suil 'aria" Mozarti [ooperist](#) „Figaro pulm" (Heli Veskus ja Karis Trass); Martinü Oboekontsert, III osa Poco Allegro (solist Ingely Laiv); Delila aaria „Amour! viens aider ma faiblesse!" Saint-Saënsi [ooperist](#) „Simson ja Delila" (Helen Lepalaan); Wertheri aaria „Pourquoi me reveiller" (Juhan Tralla) ning Charlotte'i ja Wertheri duett „Clair de lune" (Helen Lepalaan ja Juhan Tralla) Massenet' [ooperist](#) „Werther"; Retsitatiiv ja don Giovanni ja Zerlina duett „Là ci darem la mano" Mozarti [ooperist](#) „Don Giovanni" (Raiko Raalik ja Karis Trass); Rosina ja Figaro duett „Dunque io son" Rossini [ooperist](#) „Sevilla habemeajaja" (Helen Lepalaan ja Taavi Tampuu), Finaal Mozarti [ooperist](#) „Figaro pulm" (Heli Veskus, Taavi Tampuu, Karis Trass, Raiko Raalik, Kadri Kõrvek, Juhan Tralla, M. Vaikmaa ja Merje Uppin); Elisabethi aaria „Dich, teure Helle" Wagneri [ooperist](#) „Tannhäuser" (Heli Veskus); „Kellade koor" Leoncavallo [ooperist](#) „Pajatsid" (Rahvusoooper Estonia koor); Lõkovi aaria Rimski-Korsakovi [ooperist](#) „Tsaari mõrsja" (Reigo Tamm); krahv Almaviva aaria „Hai gia vinta la causa!" Mozarti [ooperist](#) „Figaro pulm" (Taavi Tampuu); „Vene tants" Tšaikovski balletist „Luikede järv" (Maria Goršenina); Nadiri ja Zurga duett Bizet' [ooperist](#) „Pärilipüüdja" (Juhan Tralla ja Taavi Tampuu); Leonora ja krahv di Luna duett Verdi [ooperist](#) „Trubaduur" (Heli Veskus ja Taavi Tampuu); „Va, pensiero" Verdi [ooperist](#) „Nabucco" (Rahvusoooper Estonia koor); „S'appressan gl'istanti" Verdi [ooperist](#) „Nabucco" (Raiko Raalik, Reigo Tamm, Heli Veskus ja Helen Lepalaan).

Seekordne Estonia „Vana Tallinna gala" oli nüüd juba seitsmes ja mitmeti märgiline üritus, mis oli pühendatud Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia 100. aastapäevale. Kontserdil esinesid dirigent [Arvo Volmeri](#) juhatusel [Estonia teatri](#) koor ja orkester, solistideks EMTA õppejõud Heli Veskus, Helen Lepalaan, Juhan Tralla ja Taavi Tampuu ning nende õpilased Karis Trass, Raiko Raalik ja Reigo Tamm, viimased kaks juba ka [Rahvusoooper Estonia](#) solistid. Ansambrites osalesid praeguseks rahvusoooperi koori liikmeteks saanud Kadri Kõrvek (sopran) ja Merje Uppin (metsosopran). Suureks boonuseks olid kontserdil kaks instrumentalisti, vaimustava kõlakultuuriga oboemängija Ingely Laiv ja nobeda tehnikaga viuldaja Maria Goršenina.

Suur rõõm oli kuulda Taavi Tampuud ja Juhan Trallat. Mõlemad lauljad on meil oma hääleliigis parimad. Tampuu baritoni tämber ja hääle tihe kontsentratsioon annavad talle tehniliselt piiramatud võimalused. Kui Tampuule jätkuks nüüd veel ka lavarolle, lisanduks tema esinemistele

Teater.Muusika.K...

01.12.2019 00:00

Tiiu Levald

81,82,83,84,85,86,87;

Rahvusoooper Estonia

Estonia teater

Ballett

Ooper

Arvo Volmer

suurem lavaline vabadus, mis on selles žanris ülioluline.

Juhan Tralla musitseerimine ja hingestatus on minu kõrvadele peaaegu alati mõjunud kui palsam. Väärib imetlust, et Tralla fraseerimise tase ja hääletämbril ilu on püsinud endine, vaatamata sellele, et pärast kahtekümmend aastat Saksamaal tegutsemist ei ole ta tõenäoliselt just sageli laval esinenud.

Meeliülendavalt mõjus õpetaja ja õpilase, Karis Trassi ja Heli Veskuse esituses duett Mozarti „Figaro pulmast“. Lauljate väga erinevad hääletämbrid sulandusid kaunitult teineteisesse. Mõjuv oli ka baduuri viimasest vaatusest Heli Veskuse ja Taavi Tampuu esituses. Duett Massenet' ooperist „Werther“ tekitas Helen Lepalaane ja Juhan Tralla ettekande järel soovi kuulda seda ooperit ka Estonia laval. Juhan Tralla ja Taavi Tampuu lauldud ooperigurmaanide meelispsala Bizet' „Pärilipüüdjatest“ helises aga kõrvus veel koduteelgi.

duett Verdi „Tru-

Lugu Romeost ja Juliast

Charles Gounod' ooper „Romeo ja Julia“. Dirigendid: Arvo Volmer, Vello Pähn ja Kaspar Mänd. Lavastaja: Stephen Barlow (Austraalia). Lava- ja kostüümikunstnik: Yannis Thavoris (Inglismaa). Valguskunstnik: Matt Haskins (Inglismaa). Koormeister: Elmo Tiisvald. Võitlusstseenide koreograaf: Indrek Sammul (Eesti Draamateater). Osades: Julia - Kristel Pärtna või Perrine Madoeuf, Romeo - Nico Darmanin (Malta) või Valentin Dytiuk (Ukraina Rahvusooper), Tybalt - Mart Madiste, Heldur Harry Põlda või Mehis Tiits, Capuletti - Rauno Elp, Aare Saal või Jassi Zahharov, Stephanie - Helen Lokuta, Janne Ševtšenko või Karis Trass, Gregorio - Mart Laur või Raiko Raalik, Päril - Aare Saal, Janari Jorro või M. at. Vaikmaa, Isa Laurent - Priit Volmer või Märt Jakobson, Kohtunik - Roman Chervinko, Stanislav Šeljahovski või Jassi Zahharov, Benvolio - Urmas Põldma. Rahvusooperi koor, orkester ja mimansiartistid. Esietendus Rahvusooper Estonias 20. IX 2019. Nähtud etendused: 20. IX ja 22. IX 2019.

Ma ei lasku dialoogi nendega, kes väidavad, et teema „armastus ja romantika“ on meie tehnokraatlikus ja tundeid häbenevas ajas hukule määratud. Tõestamaks, et see nii pole, toon kaks luulekatket, mida lahutab tervelt viissada aastat:

Ei ole loost küll kuulnud kurvemast kui lugu Romeost ja Juliast.

(William Shakespeare. „Romeo ja Julia“)

Käib aimamatut rada armastus ja ometi näib viibivat ta vaim peaaegu kõiges, mida puudutad. Nii tasa tõuseb taeva poole taim ja päeva järgi pöörab oma pale. Vist kõigest vaistudest see sügavaim.

(Doris Kareva. „Armuaeg“) Armastuse teema on esimene lähtepunkt nii Shakespeare'i kui Gounod' teose mõistmisel. Teine teema, millest Shakespeare'i tragöödia tõukub, on viha ja vaen, mis on sündinud poliitilistest erimeelsustest ja millest kirjutab ka Dante Alighieri oma „Jumaliku komöödia“ II osa 6. laulus, kus vastandatakse Cremona gvelfe ja Verona gibelliine. Laulik mainib neid, kui ta kõneleb parteide sõjast, mis Itaaliat tükkideks rebib. Sama teema puudutas ka Shakespeare'i kaasaega Inglismaal ja nagu loeme kõnealuse Estonia lavastuse sisukast kavaraamatust, on see andnud impulsi ka Austraalia

päritolu lavastaja Stephen Barlow' kontseptsioonile. Kahjuks pole viha ja vaen kadunud ka tänapäeva maailmast. Ometigi ei taha me kaotada usku armastusse, lootust, et seda elu alget ei maeta jäägitult ühiskonnas kuhjuvate lolluste alla.

Jalutades mõned aastad tagasi Verona tänavail, mis viisid Julia oletatava rõdu alla, tajusin erksalt aja kulgu ja selles peituvaid paradokse. Minu mälopiltides segunesid loetud Shakespeare, Prokofjevi vaimustav muusika, imeline Julia kuju meie unustamatu baleriini Helmi Puuri kordumatus esituses, Tallinna Linnateatri diiles nähtud-kuuldud Katariina Laugu kirglik puhtahingelise Julia kehastamine Elmo Nüganeni lavastuses...

Nüüd, peaaegu sajand Jüljem (viimati hooajal 1927/ 28 ja 1937/38) andis Estonia teater võimaluse sellel valusalt poeetilisel lool Gounod' muusika kaudu ning meie lauljate, koori ja orkestri vahendusel taas kõlada. Käesolevas lavastuses köidab just hingelise puhtuse ülistamine. Kuna loo lavastaja on esmalt saanud näitlejarahariduse, on tal erk lavatundlikkus ja oskus kujundada selgepiirilisi, sügavuti lahatud rolle. Lisaks on tal olnud võimalus rakendada rohkelt noori ja hästi kõlavaid lauljaid. Nägin kahte esietendust erinevate koosseisudega ja sain tugevaid elamusi.

Peategelaste paarid Nico Darmanin - Perrine Madoeuf ja Valentin Dytiuk - Kristel Pärtna olid kokku sobitatud parimal võimalikul moel. Esimese paari vokaalne ja emotsionaalne laeng oli ideaalilähedane, teise paari suurimateks väärtusteks olid rikka kõlajõuga hääled ja emotsioonide siirus. See, et Ukrainast pärit Valentin Dytiukil, kes on olnud lavalaudadel alles vähem kui kümnendi, on peale väga kauni tenorihääle ka uskumatult hea prantsuse keeles laulmise oskus ja romantismile omane fraasikujundus, on väärtus omaette.

Esimeses koosseisus kõlas Lyonist pärit Perrine Madoeufi kaunis, igas registris ühtlaselt ümar sopran äärmiselt loomutruult ja veenvalt. Tema eeliseks on prantsuse keele valdamine emakeelena, mistõttu iga tema lauldud sõna oli mõtestatud. Heameel oli ka Kristel Pärtna arengu üle - tema loodud Julia rollis olid kõik õnne- ja valuhetked selgepiirilised ja laulupartii legato-liinid kõlasid lummavalt. Arenguruumi on tal kindlasti veel keskregistri „keelemuusika“ leidmisel, millest sõltub hääle ühtlane kõlaruum.

Selle teemaga seoses teen ühe kõrvalepõike. Nimelt soovitaksin kõigil professionaalsusele pürgivatel lauljatel lugeda Thomas Voigti raamatut „Jonas Kaufmann: In Conversation With“. 1 Tooksin sealt ühe näite. Küsimusele, kas ta tahaks laulda Hermani partiid Tšaikovski ooperis „Padaemand“, vastab Kaufmann: „Mitte enne, kui olen selgeks õppinud vene keele.“

Suurt rõõmu pakkusid mulle värsked hääled: esimeses koosseisus Tamar Nugis Mercutio rollis ja teises koosseisus Mehis Tiits Tybaltina. Olin varem kuulnud Tamar Nugist Javert'i jõulises ja kõlavas rollis Vanemuises lavastatud muusikalis „Hüljatud“, sellele täiesti vastandlikus, kergemeelses ja kergejalgses ning üllatavalt hea vokaalpartiiga esitatud (on ju see algselt mõeldud tenorile!) Krahvi rollis Straussi ooperis „Viini veri“ ja karmi sõdalasena Märt-Matis Lille ooperis „Tulleminek“. Neist esimest laulis ta põsemikrofoni abil (nägin etendust Alexela kontserdimajas), teist Vanemuise väikese maja suurepärase

akustikaga saalis ja viimast Emajõe-äärses Sadamateatris. Seega oli teatud ootusärevus: kas ja kui hästi paneb laulja end maksma Estonia teatri mitte just kõige lauljasõbralikumas akustikas? Ärevus oli asjatu, Nugise Mercutio iga fraas lendas saali, iga sõna oli lauldud hea "keelemuusika" -tajuga ja rolli karakter oli just selline, nagu kirjas Shakespeare'il. Mehis Tiitsil on Estonia ja Vanemuise laval ja suurvormides juba omajagu varasemaid kogemusi ja tema lootusi ärgitava perspektiivi ja väärt tämbriga tenor kandis Tybalti raevuka vihkajarolli kuulaja-vaatajani igati veenvalt.

Gounod' helikeel ja esteetika kuuluvad kindlalt tema ajastusse, 19. sajandi prantsuse romantismi. Samas toob ta meieni rängad situatsioonid poliitikas ja inimestevahelistes suhetes - inimkarakterite pörkumise, soovimatuse mõista vastaspoolt. Selliste konfliktide kajastamine on peaaegu alati seotud ajastu kunstiliste tõekspidamistega. Gounod' muusika annab lauljatele võimaluse oma võimekust esmalt puht vokaaltehniliselt proovile panna, häbenemata selle romantilist meloodiailu ja alavääristamata sõnas peituvat iva. Kunstnik Yannis Thavorise idee võtta lavakujunduse aluseks Pariisi Elysee palee arhitektuur ja sisekujunduse elemendid, on kooskõlas lavastaja kontseptsiooniga. Samas ei varjuta lavapildi lakoonilisus ja pöördlava sujuv kasutamine Shakespeare'i mõtteid ja Gounod' muusikat. Gounod' muusika primaarsust pole tõrjunud ka asjaolu, et lavastuse tegevus on toodud tänapäeva Pariisi. Lõpetaksin siin Arvo Pärdi sõnadega Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia uue saali avamise puhul: „Elagu kõla ilu!”

Vanemuise „Lageda laulud”2

Wang Yuanyuani (Hiina) ballett „Lageda laulud” Tõnu Kõrvitsa samanimelisele kooritsüklile. M uusikajuht ja dirigent: Martin Sildos. Koormeister: Piret Talts. Lava-, video- ja kostüümikunstnik: Han Jiang (Hiina). Kostüümikunstnik: Wu Lei (Hiina). Laval: solist Karmen Puis (sopran), Vanemuise ooperikoor ja Vanemuise balletiartistid ning sümfooniaorkestri keelpillirühm. Esietendus 28. IX 2019 Vanemuise suures majas, nähtud külalisetendus Rahvusoper Estonias 7. X 2019.

Kuulanud-vaadanud Tõnu Kõrvitsa, Wang Yuanyuani ja nende kirjandusliku allika Emily Bronte ühises hingeruumis sündinud Vanemuise lavastust, ei saa ma jätta avaldamata imetlust: lavastus paiskas segi kõik, mida varem olin kogenud. Kui hästi võivad loojad leida ühise tunnetuse, hoolimata oma erinevatest päritolupaikadest! Õnnelikul kombel on ka esinejad - Vanemuise ooperikoor, balletirühm, orkestri keelpillirühm, solist Karmen Puis ja dirigent Martin Sildos - saavutanud ühise hingamise kõlakultuuris, fraseerimises ja visuaalsetes kujundites.

Saadud kuulmiselamust ei ole võimalik lugejale sõnadega edasi anda, seda peab ise kogema. Ja mis vast veel olulisem - kogema peab seda mikrokosmost, mida kätkeb endas Tõnu Kõrvitsa muusika. Kahtlemata annavad lavastusele palju juurde kavalehel äratoodud Doris Kareva imelised ja tabavad Bronte luule tõlked, lava-, video- ja valguskunstniku Han Jiangi loodud visuaalne pillerkaar ja Wu Lei kujundatud kostüümid. Palju tänu ka koori hääleseadajatele Aino Kõivule ja Taisto Noorele

nende uskumatult tulemusliku tegevuse eest, mis lasi koormeister Piret Taltsi tööl Vanemuise väikese kooriga olla nii täpne ja kõrvu paitav. Näib, et algselt koorijuhhi haridusega dirigent Martin Sildos on rakendanud siin kõiki oma selle valdkonna oskusi. Orkester, kelle kvaliteet on viimastel aastatel olnud kindlalt tõusuteel, on saavutanud igati Kõrvitsa teose väärilise tulemuse. Mööda ei saa minna ka ühest lavastuse lisaväärtusest, Pirjo Joonase tõhusast tööst inglise keele varjundite selgeks õpetamisel ooperikoorile ja solistile. Kooripartiides toimuvat jälgides oli eriline nauding kogeda keelenüansside sisemist selgust. Lugesdes käesoleva aasta 14. oktoobri Postimehest Kristiina Garancise artiklit „Igavikku püüdmast“, tundsin siirast heameelt, et see balletiala asjatundja ja üks parimaid sel teemal kirjutajaid oli andnud lugejale avarapilgulise ja infoküllase ülevaate „Lageda laulude“ koreograafiast. Peale vaimse maailma ja keha käsitlese meeldis mulle veel ka koreograafiliste kujundite skulptuurne vorm, mis toetas igati muusikas ja sõnas sisalduvat.

Puudutan nüüd põgusalt muusikasse puutuvat.

Esimeses laulus „Koos kõndigem“ - Kõrvitsa muusikalise fraasi tasases, intiimses, keelpillidelt kõlavas pikas voogamises, millele lisandub sume, pzbrafo-vabalt laulev koor teksti „Come, walk with me...“ (Kareva tõlkes: „Koos kõndigem, sest seltsis samm on palsam hingele“) kordamise ja loo lõpuridadega „...nii hellalt hoiab sind mu meel, sest ainus sa, kes alles veel.. - terendab juba üks selle teose juhtmõtetest.

Teise laulu „Õõ pimene mu ümber“ juhatab sisse koori ümin, millega liitub sopran Karmen Puisi sume ja üleliigse vibrato'ga hää. See kõlas rõõmustavalt kandvalt, eriti sooja tämbriga madalas registris, milles oleks justkui peegeldunud soov leida kusagilt universumist energiat oma südamele. Selle laulu puhul jäi kauaks silme ette püsima üksteisega põimunud inimkehade skulpturaalsus.

Kolmandas laulus „Lange, leht“ võlus ooperikoori naisrühma ilus, ühises tämbripesas asetsev soe kõla, intervallide puhtus, imeline pp, mäng sõnadega „I shall sing...“, mis hääbus diminuendo' sse.

Neljas laul „Labürindid: 6“ lõi kujutluse inimese võitlusest kõigi takistustega, mis ta teele satuvad.

Viienda laulu „Ta pühkis silmi“ meeskoori teema töötab esialgu justkui turvalisust, kuid keelpillide kiuslikus pizzicato's oigeid meenutav teema peidab endas meeshinge salasoppe, pisaraid, mida soovitakse teiste eest varjata.

Kuues laul „Vaikiv maja“ on täis groteski - keelpillide pizzicato annaks justkui teada, et aeg ei peatu kellegi jaoks..., teemaarendus tekstil „armu purustama sa pead oma südames ning mina enese omas!“ toimub keelpillide vingavas kõrgregistris.

Seitsmes laul „Kuuvalgus suveõine“ on selle teose üks lummavamaid osi. Karmen Puisi voogav fraasiterviklikkus ja toonis sisalduv soojus andsid edasi impressionistidele omast atmosfääri.

Kaheksandas laulus „Labürint: 4“ on taas meeste maailm; orkestrist kõlaval ostinaatsel taustal luuakse ärev meeleolu.

Üheksanda laulu „Päev loojunud“ visuaalne pilt ei taha meelest minna - koor oma küütlevates tumesinistes rüüdes oli paigutatud südamekujulisse „vormi“, mille soppidest tulid justkui oma kohta otsima

neiu ja noormees. Samal ajal kõlas kontrabasside pahaendeline teema, mis vahetas oma mõttesuundi, kord diminuendo's, kord crescendo's. Lavastaja ei ole laskunud mitte kusagil illustratiivsusse, vaid on lähtunud oma impulssidest.

Kümnenda laulu „See selge öö toob sõnumeid“ juhünõte peitub ilmselt sõnades „Watch for a bird...“ ja selle fraasi pidevas kordamises. Lavale on tõmmatud punased paelad, mille vahel peavad inimesed oma rajal püsimisega hakkama saama; orkestris kõlab viiulite kriipivalt valus ostinaatne muusika tekstile „Valmistu - mõõktiibne lind, nokk, küünis verel, ilmub pea..“

Üheteistkümnendas laulus „Labürint: 5“ jätkub eelnevalt kõlanud suur sisemine ärevus ja peidetud valu.

Kaheteistkümnendas laul „Kuust kuusse“ algab suigutavalt ja ülimalt naiselikult, kulgedes laskuvate glissando' dega maanduvais teemades. Solisti hääl liitub koori üminaga, lõpuread „Öö märgid olid nemad vaid - ja minu hing on päev“ ja päikese poole sirutunud käsi, mis sooviks justkui päeva kinni püüda, annavad teatrist lahkujale teele kaasa helge lootusekiire.

28. september, märgilise tähendusega kuupäev

Sel kuupäeval aastal 2019 mälestati kahekümne viie aasta möödumist parvlaev Estonia katastroofist Läänemeresel. Sel kuupäeval aastal 2019 avati publikule Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia juurdeehituses kontserdisaal ja blackBox. Sel kuupäeval aastal 2019 toimus Estonia kontserdisaalis Ain Angeri esimene Lied'i-kontsert. Kui palju erineva tähendusega sündmusi ja emotsioone!

Päeva, mil avatakse päris oma kontserdisaal, oli oodatud sada aastat. Selles on aja jooksul haridust saanud ja muusikahariduse järjepidevuse eest hoolt kandnud viis põlvkonda muusikuid. Nüüdseks on meil sirgunud interpreedid, kes võivad astuda julgelt maailmalavadele. Minu kirjatüki fookuses on inimhää, selle kasutus ja mõjusfäär.

Lied'i-õhtu „Eesti hääl maailmalaval“. Ain Anger (bass) ja Kristin Okerlund (klaver) Estonia kontserdisaalis 28. IX 2019. Kavas: Strauss, Schubert, Loewe ja Mussorgski.

Aixi Anger kuulub nende õnnelike hulka, kellele loodus on teinud suure kingituse - andnud hääle, millel on eriline tämber, kirkad värvivarjundid ja mahukus. Aga see kõik ei maksaks pennigi, kui tema loomusesse poleks istutatud ülim nõudlikkus iseenda ja ülim respekt muusika vastu. 2008. aastal õnnestus mul viibida Saaremaal Kuressaare lossi kapiitlisaalis ja kuulata Angeri esinemisi ka Kaarma kirikus ja Kuressaare Laurentiuse kirikus. Uskumatu, milline muutus temas muusikuna kümne aastaga toimunud on! Iga teose sügavustest on ta leidnud midagi, mis kuulajat hingepõhjani raputab ja avastamisrõõmu pakub. Kõige selle juures on tema esinemine äärmiselt lihtne nii häälekäsitluses kui välises olekus. Kõik oluline toimub hääles ja peegeldub silmavaates. Lisaks erilisele oskusele kaevata oma hääle võimalustest välja maksimum ja intuitsioonile, mis teda iial alt ei vea, on Angeril eriline vaist endale õige ansamblipartneri leidmisel - selleks oli seekord erakordselt suurte kogemustega pianist Kristin Okerlund. Okerlund töötab aastast 1993 Viini Riigiooperis ja aastast 2000 on tal

Viini Muusika ja Kunstide Ülikoolis klaveriklass. Temaga on töötanud vist peaaegu kõik praeguses ooperimaailmas ilma tegevad lauljad. Nimetagem siin vaid mõned: Edita Gruberova, Jose Cura, Jose Carreras, Angela Gheorghiu, Jonas Kaufmann, Piotr Beczala, Bryn Terfel, rääkimata Okerlundi koostööst dirigentide Sir Georg Solti, Zubin Mehta, Lorin Maazeli, Seiji Ozava, Mstislav Rostropovitši, Christian Thielemanni ja paljude teistega.

Lied'i-öhtu „Eesti hääli maailmalaval“ 28. IX 2019. Ain Angerja Kristin Okerlund. Gunnar Laakifoto

"muusika"

"87"

Lzed'i-kontserti kuulates saab täieliku naudingu vaid siis, kui kaks muusikut on sõna otseses mõttes teineteise päralt. Pianisti asjatundlikkus ja suur diskreetsus klaveripartiide esitusmaneeris ja ka füüsilises lavaolekus, suhtlemises lauljaga andis tunnistust tema kõrgest professionaalsusest, pühendumisest kõige olulisemale - muusikale. Kontserdi kava kulges dramaturgiliselt ülimalt hästi ja repertuaarivalik sisaldas ka üllatusi. Alustades Morosuse monoloogiga „Kui ilus on siiski muusika“ Richard Straussi ooperist „Vaikiv naine“, andis Anger meile aimu oma rolli süvenemise ja iga sõna mõtestamise oskusest. Schuberti „Prometheus“ on teos, mis ainult sügavuti minnes raputab kuulaja üles tardumusest, välja mugavustsoonist. Oskus seda teha on Angeril ülivõimas. Carl Loewe' „Metshaldjas“ Goethe sõnadele on võrreldes teiste heliloojate samale tekstile looduga eriline. Angeri süvenemine teose dramaturgiasse, iga sõna väärtustamine andis kuulajale võimaluse tunnetada tõeliselt selle loo traagikat. Loewe' „Odini meresõit“ väärib samale pulgale seadmist ligi pool sajandit varem loodud Beethoveni lauluga „Kirp“, mille tekst on pärit Goethe „Faustist“. Niisugused valikud kavas annavad tunnistust Angeri heast intuitsioonist oma vaimu- ja hääleressursside kasutamisel. Mööda ei saa minna ka sellisest üliolulisest faktorist nagu tema keelevaist, „keelemuusikasse“ süüvimine - iga häälik on väärtus ja pannakse ruumis kestma, helisema. Kava teises pooles tehti kummardus vene muusikale. Selge on see, et Angeri võimaluste kasvamine ooperiliteratuuris Wagnerist Mussorgski poole on suurim kingitus, mis ühele bassilauljale võib osaks saada. Mulle jääb ilmselt vaid unistuseks nähakuulda Angerit „Boriss Godunovis“, kuid on selgelt tajutav, et nii Pimeni kui Borissi roll on andnud tema käsutusse kõik värvid ja varjundid laulutsükli „Surma laulud ja tantsud“ terviku loomiseks. Mussorgski helikeel on ilmselgelt saanud tema pärisosaks. Kõnealuse tsükli igas laulus on filosoofilist sügavust, inimsaatuste igas faasis valuhetki. Kõigeks selleks oli Angeri hääles varjundeid. Kava lõpus kõlanud Mussorgski „Mefisto laul Auerbachi keldris“ („Laul kirbust“) pakkus saalis elamust ka nooremale põlvkonnale, kellele Mussorgski muusika ja Goethe iroonia on ilmselt veel avastamata maailm.

Lõpetuseks. Kirjasõna on mannetu kirjeldamiseks seda, mida sellel öhtul

pakuti.

Viited: 1 Weidenfeld & Nicolson 2017, kordustrukid 2018 ja 2019.

Raamat on saadaval ka raamatukogudes.

2 Vaata ka Evelin Lagle, Anu Ruusmaa 2019. Vaikuseta vaikusest.

„Lageda laulud”. - Teater. Muusika. Kino nr 11.

(Algus TMKs 2019, nr 10, 11)

Charles Gounod' „Romeo ja Julia”, [Rahvusoper Estonia](#), 2019. Romeo

- Nico Darmanin ja Julia - Perrine Madoeuf.

Romeo - Valentin Dytiuk ja Julia - Kristel Pärtna. Veljo Poomi fotod

Wang Yuanyuani ja Tõnu Kõrvitsa ballett „Lageda laulud”, Teater

Vanemuine, 2019. Sopran Karmen Puis (taga keskel), Vanemuise

balletirühm ja [operikoor](#). Maris Saviku

Tiiu Levald